

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest. I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. június 21.

bb . . Szakszervezeti szimfónikusok nyári hangversenyei a szabad-
téri színpadokon

i h i s z e / g y / s r

1961. június 21.

a nyári hónapokban a szakszervezeti szimfónikus zenekarok a szot egressy klubjának szervezésében a peremkerületek szabad-
téri színpadjain folytatják a művelődési otthonokban ősszel meg-
kezdett körműsoraikat. programjukban augusztus végéig mintegy
negyven hangverseny szerepel.

június 24-én, az ujbpesti, április 4. téri színpadon
szerenád és balettzene címmel többi között mozart, schubert, liszt,
grieg és offenbach-műveket adnak elő; a harmadik estén a postások
szimfónikusai liszt-művekkel lépnek fel az ujbpesti
gyapjuszövőgyár dolgozói előtt. angyalföldön ebben a hónapban két
hangversenyre kerül sor a kerület szabadtéri színpadán, ahol a fő-
városi tanács szimfónikusai német opera-est, illetve a négy strauss
címmel vesznek részt a körműsorban. a pillangó utcai szabadtéri
színpadon a vasutas zenészek tartanak majd szerenád- és balett-
zene-estet, óbudán a pedagógus szimfónikusok népszerű számok-
ból álló hangversenye lesz jelentős zenei esemény.

a szakszervezeti zenekarok - részben az előbbi műsorokkal -
fellépnek néhány központi fekvésű szabadtéri dobogón is. a
halász-bástyán, június 24-én a közalkalmazottak szimfónikusai
romantikus-esten schubert és mendelssohn-műveket tolmácsolnak.
június 25-én a gellérthegyi szabadtéri színpadon a postás zene-
kar megismerteti szerenád- és balettzene című műsorát.

júliusban és augusztusban folytatódik a hangversenysorozat, s
mintegy harminc előadást tartanak még a szakszervezeti szimfóni-
kusok.

/mti/

6.00

..

- 1 -

Lele

bb 2. nyolcezer látogató a puskin-kerti zenés estéken

1 hi/sze vm sr

1961. június 21.

Budapest zenei életének évről-évre egyik kedves színtere a puskin-kerti szabadtéri hangversenysorozat. Sikeres volt ugyan is a közalkalmazottak szakszervezete központi szimfónikus zenekarának tiz évi munkája: a szerény szalonzenekarból szimfónikus együttes lett, amely ma már a hangversenyirodalom legkiválóbbjait szólaltatja meg művészi színvonalon.

Az idei nyárra meghirdetett bérleti előadásokon amelyeknek több mint nyolcezer zenekedvelő közhivatali dolgozó hallgatója lesz, a fiatal művészek egész sorát szólítják majd a hangversenydobogóra. A fiatalabb művészgenerációt többek között Barta Alfonz, Bende Zsolt, Komlóssy Erzsébet, Lengyel Ildiko, Vigh Irén képviseli majd, de megjelennek a színpadon zenei életünk kiválóságai is: orosz Julia, Simándy József, Jámbor László, továbbá az ameríkába elszármazott Carelli Gábor, a New Yorki Metropolitan tagja és még sokan mások. Nagy érdeklődésre tarthat számot, hogy a nyári koncertsorozaton ősbemutató is szerepel: Kenessey Jenő öt tételes zenekari szvitje. A júliusban sorra kerülő Mozart-esten a ritkán hallott szinigazgató nyitányon és az esz-dur kürtversenyen kívül az a-dur hegedűverseny által megkövacs dásné szólójával. A nyári hangverseny kedvenc és vissza-visszatérő zeneszámai - sevillai borbély, fauszt, bohémélet, rigoletto, stb. - között sok olyan dallam is megszólal, amelyet csak ritkán hallunk: Charpentier: Lujza-ária, Bizet: Gyöngyhalászok-kettős, Verdi: Ernani-basszus-ária, stb./mti/

bb 5. repülőgépes országjárások júliusban

1 tz/sze vm ki

1961. június 21.

Az Ibusz júliusban repülőgépes kirándulásokat szervez vidéki nagyvárosainkba. Másodikán Debrecenbe indul gép, 16-án pedig Miskolcra lesz repülőgépes kirándulás, amelynek részvevői autóbuszszal Sárospatakra és Tokajba is ellátogatnak és a Tokaji Halászcsergőben ebédelnek. A 30-1, Pécsi kirándulás utasai pedig Siklóst és Harkányfürdőt is felkeresik./mti/

6.00

- . -

- 2 -

bb 3. június 23-án megjelenik a bélyeg világkiállítás magyar bélyegsorozata

1 kf/kf vm ki

1961. június 21.

Mint ismeretes ősszel Budapesten rendezik meg az idei bélyeg világkiállítást, amelyre szinte az egész magyar bélyeggyűjtő tábor készülődik. Bár a kiállítás még messze van, már most jelentkezik első eseménye. A posta június 23-án négy értékből álló bélyegsorozatot ad ki a kiállítás emlékére. Az 1 forintos bélyegen a kiállítás színhelye, a múcsarnok, az 1.70 forintoson a pókbangó nevű virág, a 2.60 forintoson

rókalepke, a 3 forintoson pedig egy tengelice rajza látható. A nagy érdeklődéssel várt bélyegek érdekessége, hogy színes rajzaikat ezüst színű alapra nyomják.

A sorozat egyes értékei 1962. január 31-ig használhatók fel postai küldemények bérmentesítésére./mti/

- . -

bb 6. megszünteti a televízió vétel egyik „ellenségét”, az automatikus feszültség szabályozó

1 kf/kf vm ki

1961. június 21.

A hazai televízió hálózatfejlődésével egyidőben a szakemberek arra is törekednek, hogy a vételt mind tökéletesebbé tegyék. Ezért többek között a készülékeket is ellátják számos zavarelhárító szerkezettel, intézkedtek a nagyfrekvenciás berendezések okozta külső zavarok megszüntetéséről stb. Ezekon kívül azonban még számos „ellensége”, van a jó vételnek. Így például, különösen vidéken, sok panaszra ad okot az elektromos hálózat feszültségének az ingadozása. Tökéletes kép ugyanis csak akkor van, ha a készülék állandóan 220 voltos feszültséget kap. Sűrűn előfordul azonban, hogy a feszültség hirtelen változik. Sokszor 240 voltra is felugrik ez az alkatrészeket tönkre teszi, vagy 150-160 voltra csökken, s ezzel a kép összeszűkül, élvezhetetlenné válik.

Ennek elkerülésére a tizenkettedik kerületi kézműipari vállalatnál ugynevezett feszültség szabályozót készítettek. A mintegy 10 kiló súlyú berendezés tulajdonképpen két transzformátor, amely a feszültség változásait azonnal, automatikusan kiegyenlíti. A hasznos berendezés gyártását rövidesen megkezdte a vállalat s a év végéig kétezret ad át a kereskedelemnek./mti/

6.00

- 3 -

bb. 4. új munkásszálló épül kőbányán és a budai vár közelében -
Kutvölgyben, angyalföldön és Zuglóban kezdik meg újabb korszerű
szállások építését

1 sb/sze/gy/ki

1961. június 21.

a 41-es építőipari vállalat új munkásszálló építését kezdte meg kőbányán, a vaspálya utcában. a magnezitipari tűzálló-
anyaggyár dolgozói kapják meg e 400 személyes „szállót”,
amelyben korszerűen berendezett lakószobákkal, fürdőszobákkal,
valamint nagy előcsarnokkal és jól felszerelt társalgóval,
könyvtárral gondoskodnak a lakók pihenéséről, kényelméről.
az építők érdekes szerkezeti megoldásokkal készítették el az új
házat. helyszínen gyártott u-alakú vasbetonkeretekből rakják
össze az épületvázát, s korszerű szerkezetekkel gyorsítják
az emeleti födémelek építését is. így a jövő év végén adják át
e négyemeletes nagy épületet.

a vállalat ezévi terv-feladata még négy munkásszállás építésé-
nek megkezdését irányozza elő. a legnagyobb a csalogány utcában
már készül. itt majd a budai várpalota építőit szállásolják
el. az épületet azonban úgy rendezik be, hogy később kevés
munkával lakásokká alakíthatóak a helyiségek. a jövő év
tavaszára készül el az ideiglenes munkásszállás, amely 640
építőnek ad otthont, amíg befejeződik a palota helyreállítása,
utána pedig a vár-gondokság kapja meg a lakásokat. a jövő hónap-
ban angyalföldön 360 személyes és Zuglóban 400 személyes munkás-
szállás építését kezdik meg. mindkettőt az émi építőipari vállalata-
inak dolgozói kapják meg, az angyalföldön azonban központi
nőiszállónak rendezik be. rövidesen hozzáfognak a munkához
Kutvölgyben is, ahol az ápolónőknek 400 személyes nővér-szállót
készítenek.
/mti/

..

bb. 7. az automatizálás hazánkban

1 tz/sze/gy/vg

1961. június 21.

az automatizálás előfeltételei nálunk is egyre inkább meg-
teremtődnek, a munka gépesítése, a műszerezés számos iparágban
megérlelte a széleskörű automatizálás lehetőségét. gondoljunk
például a távbeszélő központokra és az automatikus vasutbiztosító
berendezésekre, amelyeket már nagy számban szállítottunk
külföldre is. de automatizált például a ferihegyi repülőtér
forgalomirányítása is.

/folyt. köv./ 6.00

- 4 -

bb. 7. / az automatizálás.... 1. folyt./ gy

ma már - mint böhm István gépészmérnök, a műszeripari kutató
intézet igazgatója és Boromisza Gyula Kossuth-díjas gépészmérnök,
az intézet villamos laboratóriumának vezetője elmondotta - az
előfeltételek terén nem is állunk rosszul.

kedvező a helyzet a kohászatban, például a sztálinvárosi
hengerműnél, a Lenin kohászati művek új részlegénél, és rövide-
sen az lesz a rekonstruált ózdi martinüzemnél is. fejlődik az
automatizálás erőműveinkben és az együttműködő országos villamos-
energiarendszerben is. még ebben a negyedévben elkészül a villamos-
energetikai kutató intézet hazai alkatrészekből álló, analóg
módszerrel dolgozó számológépe, amely teljesen egyedül irányítja
majd összes erőműveink energiatermelését és osztja szét az
energiát a mindenkor szükségesnek megfelelően, mindig megkeres-
ve a leggazdaságosabb megoldást. számos vegyipari üzemünkben
is vannak már teljesen automatizált munkafolyamatok. a péti
nitrogénművek teljes automatizálására egy szocialista szerződés
alapján a magyar tudományos akadémia automatizálási kutató
laboratóriuma már megkezdte a munkálatokat.

az automatizálás természetesen nem öncél. műszaki követelmények,
gazdasági szempontok, a dolgozók egészségének védelme, gyakran
a külföldi piac igényei indokolják. komplett élelmiszeripari
üzemeket például ma már csak teljesen automatizáltan lehet kül-
földön eladni. ilyen kivételt „cikkünk”, a teljesen auto-
matikus paradicsompürégyártó üzem is.

az automatizálás üteme nagyrészt a rendelkezésre áll - hazai
vagy külföldről behozott - automatika-elemek mennyiségétől
függ, továbbá kutatási, tervezési, gyártási előkészületeinktől.
ezen a területen is vannak kezdeményezések, mint például az
építőkörcs-rendszerű szabályozók kifejlesztése, amelyek bár-
milyen automatikus rendszerben a legkülönbözőbb csoportosításban
használhatók fel, tehát szinte korlátlanul cserélhetők. a mechanikai
mérőműszerek gyárában készült ilyen elemekből alakítottak ki
például a műszeripari kutató intézet tervei alapján egy igen
jó pneumatikus kazánszabályozót, amely nagyon kedvezőtlen körü-
lmények között is kitűnően működik, mindig igazodva a pillanatnyi
gőzszükséglethez. ez a berendezés egyébként más területeken is
kitűnően felhasználható lenne. a szerszámgépfelkészítő intézet -
más intézményekkel együttműködve - egy ugynevezett numerikus
vezérlésű szerszámgép kifejlesztésén dolgozik, amely az adott
feladatnak megfelelően a legkülönbözőbb revolverpadok munkáját
lesz képes automatikusan elvégezni.

/folyt. köv./

6.00

- 5 -

bb. 7. / az automatizálás.... 2. folyt./ gy

az automatizálás más alapkérdéseivel is foglalkoznak a szakemberek a magyar tudományos akadémia egy éve működő automatizálási kutató laboratóriumában. kutatják a többféle célra is jól felhasználható automatizálási módszerek alapelveit és tanulmányozzák az ezekhez szükséges olyan - sokszor igen pontos, de mindenkor fokozottan üzembiztos - elemek kialakításának alapkérdéseit, amelyek a legkedvezőtlenebb külső körülmények között is hosszú időn át megbízhatóan és precízen működnek. elkészült a sztálinvárosi erőműben kitűnően üzemel egy olyan generátor-feszültség szabályozó, amely a legkorszerűbb külföldi berendezésekkel is felveszi a versenyt. a laboratórium egyik legaktuálisabb munkája az autodin továbbfejlesztése; míg a világon gyártott más erősítő gépek legnagyobb teljesítménye 5-10 kilowatt, a laboratórium már kidolgozta a 25 és 50 kilowattos autodint és készíti egy 200 kilowattos egység terveit.

a hazai automatizálás előkészítésének üteme azonban - a megkérdezett szakemberek egyöntetű véleménye szerint - e számos értékes kezdeményezés, valamint a feltételek és a szükséglet beérése ellenére ma még nem kielégítő. a legsürgősebben és lényegesen meg kell gyorsítani az automatizálási szakemberek kiképzését életre kell hívni a megfelelő kutató intézetet vagy intézeteket, nagy mértékben fel kell fejleszteni az automatikát tervező és gyártó intézményeket, mert azok ma még a jelenlegi követelményekkel sem tudnak megbirkózni, nem is beszélve a jövő szükségleteiről. csak így, az automatizálás meggyorsítása révén válik lehetségessé a következő öt éves terv időszakában a munkatermelékenység valóban jelentékeny emelése, a tényleg korszerű technológiák kifejlesztése.

/mti/

6.00

..

- 6 -

bb 10. a napfogyatkozás idején bulgáriában járt magyar tudományos expedíció munkájának mérlege: a tudományos irodalomban egyedülállóak a nap belső koronájának szerkezetéről, mágneses erővonalairól készített képek

1 hbj/sze vm vg

1961. június 21.

a napfogyatkozás idején, február 15-én - mint ismeretes - magyar tudományos expedíció járt bulgáriában, s az érdekes természeti tűneményről fényképfelvételeket készített. az expedíció - melyet dr. dezső lóránt, a magyar tudományos akadémia debreceni napfizikai obszervatóriumának igazgatója vezetett - hazaérkezte után hozzálátott a mérési adatok, a bulgáriában felvett képek feldolgozásához. az eddigi eredményekről dr. kulin györgy csillagász, az uránia csillagvizsgáló intézet igazgatója - aki ugyancsak tagja volt a megfigyelő csoportnak - a következőket mondotta az mti munkatársának:

- az expedíciónak két állomáshelye volt, az egyik a rüsze melletti lipnikben, a másik pedig szilisztrán. ez utóbbi állomáshelyen teljesen derült volt az idő, lipnikben felhőnyílásokon át fényképeztünk. az előhívás után kiderült, hogy a lipniki felvételek összehasonlíthatatlanul jobbak, mint a szilisztraiak. ennek az a magyarázata, hogy lipnikben sokkal nagyobb és stabilabb műszerek álltak rendelkezésre.

- a napfogyatkozás idején összegyűjtött anyag feldolgozása hosszadalmas. hetekig tartott például csupán a husz különleges, tudományos felvétel előhívása. a pontos kiértékelés érdekében ugyanis rá kellett fényképeznünk a külföldről beszerzett úgynevezett fotometrikus skálát. a polarizációs /sarkított/ fényben készített felvételek várakozáson felül sikerültek. vannak felvételeink a korona legbelső részéről és a külső koronáról is. az expedíció tehát igen hasznos volt, mert igen értékes fotografikus megfigyelés i anyagot sikerült gyűjteni.

- világszerte már több alkalommal készítettek fényképeket a napfogyatkozásról. joggal kérdezhetné tehát valaki, hogy az expedíciónk képei adhatnak-e tudományosan újat, a válasz igenlő. általában ugyanis az expedíciók nem visznek magukkal olyan hatalmas felszerelést, mint amilyenekkel mi rendelkezünk.

/folyt.köv./ 6.00

- 7 -

JKK

/bb 10. a napfogyatkozás.....1.folyt./vm

a jó felszerelésekkel igen sokféle felvételt készítettünk, a legkülönbözőbb méretekből. a nap belső koronájának szerkezetéről, mágneses erővonalairól kapott képeink szinte az egész tudományos irodalomban egyedülállóak.

- a felvételek kiértékeléséhez még hónapok munkája szükséges. a felvételek alapján pontosan meg lehet állapítani a mágneses erővonalak helyzetét, eloszlását és azok szerepét a korona szerkezetének kialakításában. ezt a munkát jelenleg a debreceni napfizikai obszervatóriumban végzik. a felvételek alapján azt látjuk, hogy különösen az első ízben alkalmazott különleges fényképezési eljárással készült képek új eredményeket hoznak a korona polarizáltságára vonatkozóan. a korona vizsgálata azért annyira fontos, mert a koronában egymillió fokban hőmérséklet uralkodik, s még ma is számos tisztázatlan fizikai folyamatnak színhelye. erős a rádiósugárzása, a korona az ultrabolya-sugárzás forrása, ami viszont közvetlen kapcsolatban van földi jelenségekkel, mint például földmágnességi zavarokkal, a sarki fénnel, a nagytávolságu rádióvételnél jelentkező zavarokkal. azt reméljük, hogy a felvételek kiértékelése közrelebb vezet ezeknek a problémáknak megismeréséhez. az obszervatórium a tudományos eredményeket külön publikációban közli a tudományos világgal./mti/

- . -

bb 8. félmillió évvel idősebb a balaton medencéjénél a kis tihanyi külső tó medre

i tz/gg vm ki

1961. június 21.

a magyar geofizikusok egyesületének legutóbbi előadóján felolvasták varrók kornélia geológus beszámolóját a tihanyi félszigeten elterülő több mint egy kilométeres átmérőjű külső tó keletkezésével kapcsolatos kutatásáról.

varrók kornélia részint a tó környékén még ma is megtalálható vulkáni termékek elhelyezkedéséből és rétegződésük irányából, részint a félszigeten nyert földmágnességi értékekből rekonstruálta a medence keletkezésének történetét.

/folyt.köv./

6.00

- 8 -

/bb 8. félmillió.....1.folyt./vm

megállapításai szerint ez a medence tulajdonképpen egy régi vulkáni kitörés kürtőjének nyílását takarja. ezen a kürtőn át vala-mikor a föld nagy mélységeiből bazalthamu, valamint hamu és láva-keverék, ugynevezett breccia tört fel. a kürtőt ma is teljesen kitölti az azóta megszilárdult anyag, de a felszínen természetesen megmaradt egy kis bemélyedés, s az ott összegyűlt víz hozta létre a mai sekély tavat.

varrók kornélia megállapította azt is, hogy a természetnek ez a színjátéka még a pleisztocénban, tehát legalább egy évmillióval ezelőtt zajlott le, vagyis a kis medence kialakulása több mint félmillió esztendővel megelőzte a balaton medencéjének lesüllyedését./mti/

- . -

bb 9. befejeződött a várkupola bontása - három emelet magas falat szedtek szét - 27 méter magas lesz az új kupola

i sb/hme vm ki

1961. június 21.

a 41-es építőipari vállalat dolgozói befejezték a budai várpalota nagy kupolájának bontását. nehéz és veszélyes munka volt, mert a három emelet magas falon ágyulövedék ütötte nagy rések tátongtak és összedüléssel fenyegették az építményt. ezért előbb a rések befalazásával megszilárdították a romokat, hogy megkezdhesék a bontást. újabb akadályt jelentett azonban, hogy legfeljül a 4-5 tonnás párkánykövek szinte megmozdíthatatlanok voltak. az idő megrágtá a kőidomokat, semmi esem használhatták, ezért azokat fűrészgépekkel szétvágták, és kisebb darabokban szedték le. a veszélyes munkával alig három hónap alatt készültek el: a kupola falát eltávolították.

/folyt.köv./

6.00

- 9 -

/bb 9. befejeződött.....1.folyt./vm

a dolgozók most a palota épületén belül szednek szét különböző felesleges falszerkezeteket. ez a bontás még mintegy két hónapig eltart és addig a középület tervező vállalat is befejezi az új kupola tervezését. az új elgondolások szerint páros oszlopsorral díszítik majd kívülről a mintegy 27 méter magas új kupola alaku testét. belül falgyűrűt építenek a külső falpalásttá három méterre, hogy ezek között lépcsősoron mehessenek fel a látogatók a kupola felső szintjére. innen visszatekinthetnek a belső csarnokra, ahol a nemzeti galéria rendezi be szoborkiállítási termét kimehetnek a kupola teraszára is, ahol majd budapest körképében gyönyörködhetnek. a tervek befejezése és jóváhagyása után a kivitelező vállalat dolgozói még a nyáron megkezdik az új kupola építését./mt1/

6.00

- 10 -

bb 11. a televízió közvetíti az ostor együttes előadását

vid fm/ke-lm fm

1961. június 21.

a tavasszal alakult sztálinvárosi ostor együttes kultur-bonyodalom című zenés satirikus műsorát június 24-25-én a budapesti egyetemi színpadon is bemutatja. a szombat esti fellépést - amely a kultur-bonyodalom huszonötödik előadása lesz, - a magyar televízió is közvetíti./mt1/

--

bb 13. szabolicsba látogat az állami budapest táncegyüttes

vid fm/ke-lm fm

1961. június 21.

az európaszerte híres, állami budapest táncegyüttes - külföldi turnéi közben - július elején szabolics-szatmár megyébe látogat. július elején nyíregyházán, a szabadtéri színpadon kezdi meg vendégszereplését, s utána még nyolc termelőségvetkezeti községben, többnyire járási székhelyen lép fel, köztük kisvárdán, baktalórántházán, fehérgyarmaton, tiszalökön. vendégszereplésük idején a művészek több ipari és mezőgazdasági üzembe ellátogatnak. többek között megtekintik a tiszalöki vízierőművet, a nyírbogdányi kőolajipari vállalatot, a fehérgyarmati állami gazdaságot./mt1/

--

bb 14. mintegy ötszáz nógrádi kiszista a nyári ifjúsági táborokban

vid ke-lm fm

1961. június 21.

nógrád megye középiskoláiban és iparitanuló intézeteiben a tanítás befejezése után készülnek a nyári ifjúsági táborokra. diákok és tanárok mintegy 500 főnyi csoportja vesz részt az idén két-hetes ifjúsági táborban. több csoport megy dolgozni a dcm-hez. nagy az érdeklődés a termelőségvetkezeti táborok iránt is. mintegy 200 középiskolás vállalt munkát a nyári szünetben a nagyobb nógrád megyei építkezéseken./mt1/

--

8.40.

9.03

- 11 -

Nk

bb. 15. jól beváltak a kihelyezett vegyipari technikumok komárom megyében

vid/fm/ke/e fm

1961. június 21.

komárom megyében két jelentős üzemben, az almásfüzitői timföldgyárban és a nyergesújfalu magyar viscosagyárban nyitották meg az érettségizett fiatalok számára az első kihelyezett vegyipari technikumot. a budapesti petrik lajos vegyipari technikum kihelyezett részlegei az üzemi iskolák első évfolyama jó eredménnyel zárult. mindkét gyárban a legjobb mérnökök, szakmunkások tanították az érettségizett fiatalokat. a viscosa gyárban a második évfolyam tananyagát az üzem mérnökei írják meg. a timföldgyár vezetői szociális-ta szerződést kötöttek a technikum hallgatóival, amelynek alapján a gyár biztosítja tanulásukhoz az anyagi és szervezeti lehetőségeket, a hallgatók pedig a technikum elvégzése után öt évre az üzemhez szerződnek. /mti/

- - -

bb. 17. balatoni jutalomüdülésre, hegyvidéki kirándulásra mennek a körösvidéki nemzetiségi együttesek

vid/fm/ke/e fm

1961. június 21.

békés megye nemzetiségi együttesei magyar, román, szlovák német és délszláv népitáncokkal, népdalokkal, színvonalas színelőadásokkal kellemes estét szereznek a hosszú téli hónapokban a termelőszövetkezeti községek lakosságának. az együttesek tagjait - akik szabadidejük nagyrészt tanulással, próbákkal és szereplésekkel töltik - jutalomüdülésre, hegyvidéki kirándulásokra viszik a nyáron. a mezőberényi pamtszövő színjátszócsoportját például balatoni üdülésre küldi a vállalat és a szakszervezet. a gyulai magyar-román barátságai együttes pécsre utazik, s a mecsek megismerése után néhány napot a balaton partján töltenek. a négy nemzetiségű ekek termelőszövetkezeti község híres táncscoportja a bükk erdeiben nyaral. /mti/

- - -

9.00

9.20

HE

- 12 -

bb. 16. nyári üdülésre, táborozásra, kirándulásra több mint kétmillió forint értékű takarékbélyeget vásároltak a somogyi iskolások

vid/fm/ke/e fm

1961. június 21.

a somogy megyei otp a tanév befejeztével több mint kétmillió forintot fizet ki az iskolásoknak az egész évben gyűjtött takarékbélyegekért. a 330 iskola tanulói nemcsak a szüleiktől kapott zsebpénzt tették a takarékbélyegbe, hanem egyes helyeken hulladékgyűjtést szerveztek, továbbá tanulás után, vagy vásárlásként segítettek a helyi állami gazdaságoknak, termelőszövetkezeteknek, erdőgazdaságoknak és munkabéruikon közösen vásároltak bélyeget. számos községben az egy tanulóra számított megtakarítás összege meghaladja a 200 forintot. kapospata község iskolásai átlagosan 264 forint értékű bélyeget vásároltak. a töreki pusztán és szorosad község egy-egy tanulója pedig 250, illetve 217 forintot takarított meg az elmúlt tanévben. az iskolások általában a nyári üdülésre, táborozásra, kirándulásokra gyűjtöttek. /mti/

- - -

bb. 18. több ezer gyermek nyári felügyeletét biztosítják a szabolcsi nőtanácsok

vid/fm/ke/e fm

1961. június 21.

a szabolcs-szatmár megyei nőtanácsok támogatják a napközi otthonok létrehozását, fenntartását. a megyében máris 97 iskolai napközi és 231 óvodai napközi csoportban több ezer gyermek felügyeletét és étkeztetését látják el. /mti/

- - -

bb. 19. három és félezer somogyi dolgozó paraszt vizsgázik az általános és középiskolák levelező tagozatán

vid/fm/ke/e fm

1961. június 21.

somogy megyében megkezdődtek a vizsgák az általános és középiskolák levelező tagozatain. csaknem három és félezer termelőszövetkezeti tag vizsgázik az előző évi hétszázal szemből. több mint háromszáz vizsgáznak a mezőgazdasági technikum levelező tagozatán. /mti/

- - -

9.03

9.15

HE

- 13 -

bb 12. hatszáz éve város debrecen - június 24-én és 25-én
országos jellegű ünnepségen emlékeznek meg az évfordulóról

vid fm/ke-lm fm

1961. június 21.

százharmincezer lakosával, fejlődő iparával, közintézményeivel, élénk kulturális életével ma debrecen hazánk harmadik legnagyobb városa. a nagy alföldi metropolis hatszáz éve város. az évforduló alkalmából jávor nándor, debrecen megyei jogú városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának:

-1361 május 1-én nyerte el a bíróválasztás jogát I. Lajos királytól debrecen lakossága. az akkor már többszáz éves település 1361 június 14-ével városi rangra emelkedett. a városi tanács végrehajtó bizottsága a jelentős évforduló alkalmából az idei évet debrecen jubileumi évének nyilvánítja. - debrecen történelmi szerepe hazánk és népünk életében indokoltá teszi, hogy a hatszáz éves évfordulóról méltóan emlékezzünk meg. jogosan lehetünk büszkék és jogosan emlékezzünk meg arról a debrecenről, amely város résztvett népünk forradalmi küzdelmeiben, támogatta a parasztok felkeléseit, a kuruckorban évtizedeken át a nemzeti szabadság egyik őrhelye, a tisztántult behálózó szegénylegény-szervezkedés legfontosabb góca, 1849-ben a magyar szabadság őrvárosa, 1944-ben pedig a magyar demokrácia bölcsője, a népi demokratikus Magyarország első fővárosa volt. arra a debrecenre emlékezünk, amely a magyar nép küzdelmes történelme során városa lett a hunyadiaknak, csokonainak, petőfinek, adynak, és azoknak a névtelen hősöknek, akik hazánk szabadságáért és társadalmi felemelkedéséért számtalanszor hullatták véréüket és áldozták életüket.

a nagyjelentőségű évfordulót számokban lemérhető fejlődéssel ünnepli a város. az elmúlt másfél évtizedben új gyárak egész sora épült a városban, a meglévőket korszerűsítették, s ma már debrecen fejlődő iparral rendelkező város. az ipari munkások száma a felszabadulás előtti 5-6 ezerről huszezer fölé emelkedett. debrecenben a múltban 1201 egyetemi hallgató tanult, ma a felsőoktatásban résztvevő fiatalok száma 2568. a háború előtt 347-en tanítottak tanári képesítéssel a debreceni középiskolákban, ma 1106 tanár oktat a város iskoláiban. a felszabadulás előtt évenként 8 millió utast szállítottak a debreceni villamosok, ma 40 millió főt, s amíg a múltban nem volt jelentős autóbuszforgalom, ma 6.5 millió utast szállítanak a városi forgalomban levő autóbuszok.

/folyt.köv./

9.00. q. 20

- 14. -

KE

bb 12. /hatszáz éve...folyt./-lm

a város lakosságának megnövekedett létszáma a korszerű városfejlesztés kivánalmaival lép fel. a felszabadulás előtt. időszakban a város nagyon széttelepült, ami azt eredményezte, hogy a város belterületén levő lakóövezetekben ma egy hektárnyi területre 31 fő jut. az a tervünk, hogy a lakóterületek többszintes beépítésével fokozzuk a lakássűrűséget. ezzel tudjuk javítani részben a kommunális szolgáltató rendszerünket, víz-, gáz- és főleg csatornahálózatunkat.

- debrecen szépülő jeleivel ünnepli jubileumát. városunk új arculata már bontakozik, s a debrecenbe érkező látogató már ennek jeleivel találkozhat. szeretnénk a 600 éves jubileum alkalmával hírül adni, hogy debrecen munkássága, dolgozó paraszt-sága és haladó értelmisége egy akarattal munkálkodik városának további fejlesztésén. a szép és gazdag hagyományokra visszatekintő város ezért ünnepli bizakodóan azt a jubileumot, amely a további

fejlődés új szakaszában határkő. június 24-én és 25-én központi jubileumi rendezvényeink során emlékezünk meg a megtett utról elért eredményeinkről és jövőbeli feladatainkról. június 24-én, szombaton délelőtti ünnepi tanácsulést tart a városi tanács, este pedig nagygyűlésen találkozunk a város dolgozóival. június 25-én, vasárnap délelőtti debrecen kialakuló új városrészénél munkásmozgalmi emlékművet leplezünk le, majd délután debrecen fejlődéstörténeti kiállítását nyitjuk meg./mti/

--

bb 26. hat mederkut épül sztálinvárosban

vid sl/te-lm mi

1961. június 21.

sztaáni város vízellátásának javítására a duna-parton hat mederkut épül, amit rövidesen bekapcsolnak a vízhálózatba. az új kutak montá körülbélül kétezer köbméter vizet adnak majd, ami husz százalékkal növeli a város eddigi víztermelését. a probléma végleges megoldására, még az ötéves terv időszakában vízkivételi művet is építenek, amelynek tervtanulmánya már el is készült, a tervezést jövőre kezdik meg./mti/

--

9.20.

- 15 -

AR 9.21

bb. 23. a gazdaságos termelés újabb eredménye borsodnádasdon
vid/szf/te/e

1961. június 21.

a borsodnádasdi Lemezgyár legértékesebb, egyúttal egyik legkényesebb gyártmánya az ónozott lemez. a csaknem papírvé-
kony 2-0.5 milliméteres lemez gazdaságos gyártása igen sok
gondot okoz a műszakiaknak és a hengerészeknek. az utóbbi évek-
ben már számos technológiai módosítást vezettek be, ennek ered-
ményeképpen a 28-30 százalékos nyírési és duplázási vesztesé-
get a múlt évben sikerült 22-24 százalékra csökkenteni. nem sok
eredményre vezettek azonban a méreteltolódások csökkentésére
irányuló törekvések. emiatt sok tonnát kitevő eladatlan lemez
került raktárba, a rendelő vállalatok pedig késve, csak újabb
gyártásból kaphatták meg szükségleteiket.

kurtán ignác szocialista hengerész brigádja és gyárfás gyu-
la üzemfőnök most olyan gyártási eljárást talált ki, amellyel
a méreteltolódások zömét megszüntetik. az eljárás lényege: az
ónozott lemezeknél az eddig szokásos háromtűzi munkát kétfőre
csökkentették. a technológia módosításával már a második tűz-
nél egyharmaddal növelik a nyújtást. így eléri a kívánt vas-
tagságot. szükségtelenné vált a második duplázási művelet is,
a lemeztáblák széjjelszedése, végek levágása és a préselés, ami
a fizikai munka jelentős csökkentésével járt. az így gyártott
lemezek gazdaságosságához hozzájárul, hogy a félkész utáni körül-
nyírásnál a veszteség 17-18 százalékra csökkent.

az új eljárás többmillió forint megtakarítást eredményez a
lemezgyárnak, ugyanakkor a feldolgozó gyárak igényeinek pontosabb
kielégítésével népgazdasági szempontból is jelentős. /mti/

bb. 27. magyar fotó kiállítás izlandban

1 fe/gk/e sr

1961. június 21.

a kulturális kapcsolatok intézete a magyar-izlandi baráti
társaság megállapodása alapján júliusban magyar fotókiállítást
rendez izlandban. mintegy száz fényképfelvétel mutatja be ha-
zánk különböző vidékeit és népünk életét. /mti/

9.33.

KL 10²²

- 16 -

bb 21. a lakosság társadalmi munkájával, anyagi támogatásával
művelődési parkot építenek oroszánban

vid fm/ke-lm im

1961. június 21.

oroszánra, a ma már több mint 2000 lakásból álló új
szocialista bányászvárosra a következő években is jelentős
összegeket költ államunk. a lakosság is hozzájárul lakóhelyének
szépítéséhez. a város egyik kiemelkedő pontján, a haraszt-hegyen,
12 holdas művelődési parkot építenek. ezer személyes szabadte-
ri színházat, a hegyoldalban kisvendéglőt, vidámparkot létesí-
tenek. a munka irányítására a tanács külön bizottságot hozott
létre. a hazafias népfrentbizottság a város egyik forgalmas
pontján képes híradón ismerteti az építkezés állását. a terveket
a város bányáinak, üzemének és a lakótelepet tervező budapesti
lakóterv-nek a mérnökei nagyrészt társadalmi munkában készítették
el. az egyes létesítmények felett a bányák, üzemek, intézmények
védnökséget vállaltak. az egyik akna például az utakat, a másik
üzem a csatornázást, a harmadik a vidámparkot építi. a múlt
évben több mint kétezren vettek részt a munkában és a terep
rendezést teljesen befejezték. az idén eddig csaknem ezren segéd-
keztek az építkezésnél. ebben az évben már megnyitják a vidámparkot,
ahol mintegy tíz-féle játékkal szórakozhatnak a gyerekek. ezek
nagyrészt ugyancsak társadalmi munkában készítik el a központi
gépműhely dolgozói. folytatják ebben az évben az utak építését,
a csatornahálózat lefektetését és az ősszel több ezer fát
ültetnek el. a nagyszabású munka több mint 10 millió forint
értékű és a tervek szerint a várossá nyilvánítás tizedik évfordu-
lójára, 1964-re fejezik be. /mti/

--

bb 22. telteljesítés a wilhelm pieck gyárban és a budapesti
rádiótechnikai gyárban - a goldberger művekben és a chinoinban
pótolták, a láng gépgyárban azonban még nem sikerült felszámolni
az elmaradást - üzemünk a félévi exporttervek teljesítéséért

1 sl- sz-szf-kf-vid-sze-lm ki

1961. június 21.

ipari üzemünk idei feladatai minden területen nagyobbak
a tavalyinál, a sokféle tennivaló közül mégis az exporttervek
teljesítése jelenti a legnagyobb kötelezettséget. az első félévben
15 százalékkal több árut kell gyártania exportra a magyar iparnak,
mint tavaly ilyenkor, s igen fontos, hogy a külföldi rendelők kellő
időben, jó minőségben kapják meg termékeiket.

/folyt.köv./
9.55.

- 17 -

KL 10²⁵

bb 22. /tulteljesítés a ...1.folyt./-Lm

a félév végétől már alig több mint egy hét választ el, s minden jel arra mutat, hogy üzemünk, néhány kivételtől eltekintve, sikeresen teljesíti kötelezettségeit. az alábbiakban néhány nagyobb gyár export-munkájának helyzetéről adunk tájékoztatást.

a wilhelm pieck vagon- és gépgyár idei termékeinek 51 százalékát exportálja. a szovjetunióknak nagyszámu vasuti személykocsit és cukorgyári diffúziós-berendezéseket, koreának diesel-mozdonyokat, lengyelországnak kikötői portáldarukat, jugoszlávia részére vasuti kocsikat készítenek. annak ellenére, hogy egyes alkatrészeket elkésve kapott meg a gyár, munkaát szervezéssel teljesíti sőt több területen túl is teljesíti félévi export-tervét. áprilisban néhány vasuti személykocsi szállítással elmaradtak ugyan, ezt azonban már pótolták, sőt négy olyan személykocsit és két cukorgyári berendezést is elkészítenek, amit eredetileg csak a második félévre terveztek. csehszlovákiának ugyancsak a második félév helyett már az év első felében leszállítottak tíz keskeny nyomtávu diesel mozdonyt. a gyár június 30-ig előreláthatólag körülbelül 15 százalékkal tulteljesíti első félévi exporttervét.

a híradástechnikai üzemek közül az első félévben a budapesti rádiótechnikai gyár teljesíti legsikeresebben az export-tervet. a félév végéig nyolcszáz magnetofont, s nagymennyiségű alkatrészt gyártanak előirányzatukon felül. sikerrel oldották meg új feladatukat, az ugynevezett mozgó hírháló-rendszerhez tartozó berendezések gyártását. a hírháló körülbelül 200 kilométeres távolság áthidalására alkalmas, és ehhez adó-vevő berendezések, továbbá energiát szolgáltató ugynevezett tápegységek tartoznak. a hírhálóhoz több mint hetven rádió-telefont gyártottak. új feladatukat is a termelés fennakadása nélkül oldották meg. az üzem csaknem teljesen átszervezték, a magnetofonok és a hírháló készülékeinek gyártásánál szalagszerű termelésre tértek át. az eddigi egyedi szerelést több műveletre bontották fel oly ésszerűen, hogy a gyár szerelődéinek havi termelése kétszeresére növekedett. a budapesti rádiótechnikai gyár első félévi exporttervét körülbelül 35-40 százalékkal tulteljesíti.

/folyt.köv./

10.23.

- 18 -

NR

1104

bb 22. /tulteljesítés a....2.folyt./-Lm

a goldberger textilművekben csaknem annyi nyomott méteráru készül exportra, mint a többi pamutkikészítő üzemben együttvéve. nagy feladataikkal az utóbbi években nehezen bírkóztak meg, a. idei második negyedév is rosszul kezdődött a gyár óbudai telepén. április ugyanis az üzemátszervezések hónapja volt, ami kezdetben bizonyos zavarokkal járt, most azonban már éppen ezek a szervezési intézkedések segítik a tervek teljesítését. a többek között hat kiváló szakembert megbíztak azzal, hogy méterről-méterre kísérjék figyelemmel a gyártmányok útját, s ha valahol megakad az áru, azonnal intézkedjenek. azóta a termelés egyenletesebbé vált. májusban már négyszerannyi textiláru hagyta el a gyárat, mint márciusban, de az export-gyártmányok tetemes része még így is júniusra maradt, s ez a hónap újabb sikereket hozott. a második negyedévben összesen 7.2 millió méter nyomottmintás textilát kell készíteniök exportra és június 20-án már csak 300.000 méter hiányzott ebből a nagy mennyiségből. a gyár vezetőinek tervezett utolsó export-szállítvány is, ami nagy eredmény, mert évek óta most fordul elő első ízben, hogy a negyedév vége előtt majdnem egy héttel teljesítik exporttervüket.

a világhírű magyar gyógyszerek legnagyobb exportálója a chinoin gyógyszer- és vegyszeti termékek gyára, az első negyedévben szintén elmaradt export tervének teljesítésében. az elmaradás egyik oka az volt, hogy a külföld részére szánt készítményekkel foglalkozó exportbrigádok sorra feloszlottak, mert nem kapták meg azt az erkölcsi megbecsülést, amely a multban hajtóereje volt mozgalmuknak. a versenytábláról lekoptak eredményeik, nem volt, aki értékelje munkájukat. a tagok kedvüket veszítették, így aztán az egész mozgalom magára hagyatva feledésbe merült. amikor nyilvánvalóvá vált, hogy a termelés visszaesésének egyik oka az exportbrigádok megszűnése, a szakszervezeti bizottság felhívta a dolgozókat, hogy alakítsák meg ismét e hasznos brigádokat.

Legelőször a kémia 1. üzemben május 1-én alakult két exportbrigád a sevenal, illetve a b2-vitamin gyártására. a sevenal-brigád tagjai vállalták, hogy az év hátralevő időszakában ötven tonna árut gyártanak, hogy ezzel hozzásegítsék üzemüket az exportelmaradás pótlásához. a másik brigád 176 kiló b2-vitamin gyártását ajánlotta fel. a sevenal-brigád eleinte technológiai nehézségekkel bajlódott, ezeket azonban gyorsan legyőzte és ma már az előirányzott mennyiségben és minőségben termel.

/folyt.köv./

10.37.

- 19 -

L véleménye szerint június 24-ig elhagyja a gyárat a negyedévre

NR 1104

bb 22. /telteljesítés...3.folyt./-lm

a b2-es vitamint gyártó brigád júniusban előreláthatólag már túl is teljesíti tervét. Ujabbán még négy export-brigád alakult a gyárban, ezek is alaposan „rákapcsoltak”, és így a gyár vezetői nagy bizakodással tekintnek a félévi eredmény elé. Előzetes számításaik szerint a félévi árutermelési tervet 103 százalék körül, az export tervet pedig 100 százalék körül teljesíti a chinoin.

a láng gépgyárban nem ilyen biztató a helyzet. Különböző anyag- és alkatrészellátási nehézségeken kívül belső szervezetlenség is közrejátszott abban, hogy áprilisban körülbelül 15 százalékkal elmaradtak az exportterv teljesítésében. Bár azóta több hatékony intézkedést tettek, a 15 százalékos tartozásból csupán 10 százalékot sikerült eddig pótolniuk. A gyár műszaki vezetői mélyrehatóan megvizsgálták a hibák okait, és megállapították, hogy számos olyan nehézség amit eddig elkerülhetetlennek véltek, megfelelő intézkedésekkel elhárítható. Több műhely munkaerőhiányra panaszkodott. Az elmúlt hetekben azonban kiderült, hogy más üzemszervezetekben még felesleges munkaerők is vannak, így ötven dolgozót áthelyeztek a munkaerőnek leginkább szűkében levő kazánüzemekbe, turbinalapát-műhelybe és néhány más részlegbe. Annak is igyekeznek elejét venni, hogy az egyes dolgozók hanyagságából származó selejt miatt bizonyos munkákat meg kelljen ismételni. Az öntődében például selejtkár miatt nyolc embert megbírságoztak, köztük a gyáregység-vezetőt és egyes csoportvezetőket is. A gyár dolgozói az első félévben még előreláthatólag nem tudják teljes egészében teljesíteni terveiket, a következő hónapokban azonban pótolni akarják mulasztásukat./mti/

bb 24. nyolcvan tonnás tehervagon készül a wilhelm pieck gyárban - százhatvan tonnás transzformátorkocsit is terveznek

vid te-lm ki

1961. június 21.

a műszaki fejlesztés és gyártmányfejlesztés állandóan előtérben áll a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyárban. Bizonyítéka ennek, hogy az 1961. évi gyártmányok 70 százaléka két évesnél nem régebbi konstrukció.

/folyt.köv./

10.50.

ME

- 20 -

bb 24. /nyolcvan tonnás ...folyt./-lm

vasuti teherkocsikból is állandóan újabb és újabb típusok készülnek. A korszerű hűtőkocsikon és a harminc tonnás szénszállító teherkocsikon kívül tavaly kezdték gyártani a sertésszállító vagonokat, amelyekből hatszázat rendelt a MÁV. Ez év első negyedében külföldi leges kohászati kocsikat és öntővonatokat kapott a kohászat a gyártól.

most két újabb típus mintapéldányán dolgoznak. Egyik az úgynevezett egységesített ércszállító vagon, önrítő berendezéssel, a másik: hat tengelyes, 80 tonnás lapos tehervagon. Hatvan tonnánál nagyobb teherbírásu kocsija eddig nem volt a MÁV-nak. A 80 tonnás kocsit első példánya még a nyáron elkészült, de csak húzamos próba után kezdik majd el a sorozatgyártást.

a wilhelm pieck gyár járműszerkezetségi osztályán 160 tonnás transzformátorszállító óriás teherkocsi tervezésével is foglalkoznak. Ez alkalmas lesz nagy erőművek berendezéseinek szállítására./mti/

--

bb 25. új jövesztő-rakodó bányagéppel kísérleteznek a várpalotai szakember

i vid gg-lm ki

1961. június 21.

Martinkó Mátyás, a várpalotai szénbányászati tröszt igazgatója és munkacsoportja új jövesztő-rakodógépet tervezett. A berendezés kísérleti példányával először várpalotán, majd az oroszlanyi a Lyukoi, az egercsehi bányában végeztek sikeres próbákat.

az úgynevezett döntött tárcsás bányagép frontfejtésekben dolgozik, s olyan telepeken is használható, ahol a régebbi típusú jövesztő-rakodók nem működtek gazdaságosan. Az alacsony gépből hosszabb tengely nyúlik ki, amelyre három tárcsaszerkezetet erősítettek. A tárcsán levő vasfogak állandó körforgás közben belemarnak a szénfalba, s a megbontott széntömb darabjai ekeformára kiképzett vastalpra hullanak. Ez az „eke” feltortlaszolja, összegyűjti a szenet és a kaparószalagra továbbítja. A gép folyamatosan halad előre a frontfal mentén, de nem önjáró. Csuszólap segítségével a kaparószalagra támaszkodva, láncokkal vontatják előre. Így szinte sínpályán mozog.

ilyen megoldást még sehol sem alkalmaztak az országban és az érdekes elv a gyakorlatban is beváltotta a hozzáfűzött reményeket. A Martinkó gép teljesítményével a nagy bányában tapasztalta alapján elégedettek a szakemberek./mti/

--

10.59.

ME

- 21 -

bb 28. naponta 7800 szedőt helyettesítenek a zöldborsó-cséplő gépek

i cs/j-lm ká

1961. június 21.

az élelmezésügyi minisztérium konzervipari igazgatóságán tájékoztatásul közölték, hogy zöldborsóból az idén 30 százalékkal többet dolgoznak fel, mint az elmúlt esztendőben. a konzerválásra kerülő mennyiségnek felét máris átvették a feldolgozó üzemek. a jó termés betakarítását hatékonyan segítik a különleges cséplőgépek, amelyek a „zöldre érett”, lekaszált borsóból a tábla végén kicsépelik a magot, s így teljesen feleslegessé teszik nemcsak a kézi szedést, hanem a fejtést is. a számítások szerint a 39 zöldborsó-cséplőgép naponta 7800 szedőt helyettesít.

a szerződéssel lekötött paradicsomtermő területeken a palánták mindenütt jól eredtek, és erőteljes fejlődésnek indultak. a legutóbbi jelentések szerint a hónap végére beérik a korai szántóföldi primörparadicsom, legalább 10 nappal korábban a szokásosnál. az idén először - körülbelül 500 holdon - hazai heterózis-fajtát ültettek a termelők, ami lehetőséget ad a primörparadicsom szántóföldi termesztésének jelentős fokozására. ez évben paradicsomból 15.000 vagonnyit dolgoznak fel. számottevő kár eddig nem érte az ültetvényeket. /mti/

bb. 20. időjárásjelentés

tm/e

1961. június 21.

a meteorológiai intézet jelenti június 21-én, szerdán 13 órakor:

néhány helyen záporosó, zivatar.

európa északnyugati és délkeleti részén kedden felhősebb volt az ég, többfelé hullott záporosó, zivatar. európa többi részén viszont derültebb volt az idő, s csak néhány helyen hullott kisebb zápor. a hőmérséklet olaszországban és a pirreneusok környékén 30-34, a volga torkolatvidékén 36, a norvég partvidéken azonban csak 9-10 fokig emelkedett. hazánkban tegnap változó mennyiségű felhőzet borította az égboltot. a nyugati határmezékben csak 2-7, egyebütt azonban 8-13 óra hosszáig sütött a nap. időnként élénk északi szél fújt. jelentéktelen mennyiségű csapadékot csak egy-két helyről jelentettek, gyenge zivatart pedig csak eger vidékéről. a hőmérséklet napközben a dunántul északnyugati részén 23-26, máshol 25-28 fokig emelkedett, ma hajnalra pedig általában 10-15, a balaton térségében azonban csak 16-18 fokig hűlt le a levegő. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 23.5 fok volt, a sokévi átlagnál 3.7 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 23 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete siófokon 23 fok. /folyt.köv./

13.45.

14.25

14.5

- 22 -

bb. 20. /időjárás...folyt./e

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, néhány helyen záporosóval, zivatarral. mérsékelt, a záporok idején megélénkülő szél. a nappali felmelegedés kissé gyengül. várható leg-
alacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11-15, legmagasabb nappali hő-
mérséklet holnap: 22-26 fok között. a duna vízállása ma reggel 429 centiméter. előrejelzés a balaton területére holnap reggelig: megélénkülő nyugati, északnyugati szél. felhőátvonulások, záporosó, zivatar lehetséges. a hőmérséklet napnyugtakor 21, hajnalban 16 fok körül lesz.

távolabbi kilátások: pénteken és szombaton újból melegebb idő. /mti/

bb. 30. korszerűsítik a tiszapalkonyai hőerőmű turbináit - mintegy három százalékkal növekszik a gépek határfoka

vid/szf/te/e

1961. június 21

a tiszapalkonyai hőerőmű 1950-es típusu, csehszlovák gyártmányu turbináit felújítják. az idén az egyes és a hármas számú, 50 megawattos turbinát a legkorszerűbb géppé alakítják át. az átalakítást, illetve a korszerűsítést a csehszlovák szocialista köztársaságban, a pilseni lenin művekben végzik el. a korszerűsítés után a turbinák határfoka mintegy három százalékkal növekszik, ami azt jelenti, hogy a jelenlegi árammennyiség előállításához évente gépenként tízezer tonnával kevesebb szénre lesz szükség.

szerdán megérkeztek tiszapalkonyára a csehszlovák szakemberek, akiknek irányításával szombaton megkezdik az egyes számú turbina szétvételét. a hatalmas súlyu turbinát tiztonnás tehergépkocsikon szállítják csehszlovákiába. /mti/

14.29.
15.00

- 23 -

bb. 29. az ndk budapesti nagykövetének előadása a népfront-klubban

k di/gk/e sr

1961. június 21.

wilhelm meissner, a német demokratikus köztársaság rendkívüli és meghatalmazott magyarországi nagykövete a hazafias népfront klubjában előadást tartott a német kérdékről. ott volt a népfront számos vezető munkatársa. /mti/

- - -

bb. 31. teljesítette félévi tervét a soproni ruhagyár

vid/szf/te/rj

1961. június 21

a soproni ruhagyár dolgozói 11 nappal a határidő előtt teljesítették a félévi tervüket. összesen 395 000 ruhát gyártottak. a hátralevő idő alatt újabb 26 000 ruhát készítenek, s ez három és félmillió forintos tervtúlteljesítést jelent. /mti/

-.-

bb. 32. nagyfrekvenciás edzőberendezést helyeztek üzembe a láng gépgyárban - óránként másodpercekre csökken az edzés ideje.

1/sl/sze/rj ki

1961. június 21.

a láng gépgyárban ugynevezett nagyfrekvenciás edzőberendezést helyeztek üzembe, amely a gépalkatrészek hőkezelésének időtartamát lényegesen csökkenti. a hagyományos eljárással órákat vesz igénybe, ami az alkatrész felülete megfelelő keménységet kap, edzéskor a széntartalmu anyagba ágyazott fém ugyanis csak hosszabb idő alatt szívja magába a keményedéshez szükséges kARBONT. a most üzembe helyezett berendezés „szénpakolás”, nélkül, a fém gyors felmelegítésével és lehűtésével edzi az anyagot. az alkatrész felületét néhány másodperc alatt 800-850 fokra hevíti, s az áram csak a felületen halad át, s így a fém belseje nem keményedik meg, hanem szívós marad, megmunkálás közben tehát nem törik.

az edzőberendezésen egyelőre kísérleti munkákat végeznek, rövidesen azonban már üzemszerűen alkalmazzák az új eljárást, amittől a termelékenység jelentős emelkedését várják. /mti/

-.-

- 24 -

14.40.

15.15

le

bb. 33. háromnapos nemzetközi vízminőségi kongresszus kezdődött a technika házában

t/sb/sze/ki rj

1961. június 21.

a magyar hidrológiai társaság rendezésében szerdán háromnapos nemzetközi vízminőségi kongresszus kezdődött a technika házában. a mintegy kétszáz hazai szakemberen kívül nyolc ország: a szovjetunió, a német demokratikus köztársaság, lengyelország, románia, jugoszlávia, ausztria, izrael és a német szövetségi köztársaság 54 küldötte vesz részt a tanácskozáson. megjelent a kongresszuson dégen imre, az országos vízügyi főigazgatóság főigazgatója, valamint az egészségügyi, a nehézipari, a kohó- és gépipari, a földművelésügyi és az építésügyi minisztérium több vezető beosztású képviselője. ez az első országos vízminőségi kongresszus, amelynek az a célja, hogy a felhasználók igényeinek megfelelően mérlegelje a vízminőségi követelményeket, megjelölje a legfontosabb teendőket és minden területen ráirányítsa a figyelmet a szennyeződések csökkentésére, megszüntetésére.

németh endre egyetemi tanár, a műszaki tudományok doktora, a magyar tudományos akadémia hidrológiai és vízgazdálkodási főbizottságának elnöke nyitotta meg a tanácskozást, majd vajda józsef, az országos vízügyi főigazgatóság főigazgató helyettese számolt be a vízminőség javításának jelentőségéről és a feladatokról. elmondotta, hogy fél évszázaddal ezelőtt még jó viznek tartották a látszatra tiszta és baktériummentes vizet, de most már sokkal szigorubbak a követelmények. az emberi szervezet néhány ásványi anyagra rendkívül érzékeny. fogszuvasodást okoz, ha a vízben kevés a fluor, a jód nélküli víz a strumás, endémiás megbetegedést terjeszti, a nitrátos pedig a csecsemők szervezetét gyengíti. az ipar sokszor még az ivóvíz minőségénél is szigorubb előírásokat követel, az öntözéshez pedig a talaj kémiai változásai miatt kell megfelelő összetételű vizet adni a mezőgazdaságnak. gondolni kell arra is, hogy naponta mintegy másfélmillió köbméter szennyvíz jut a folyókba, s a bomláshoz felhasznált oxigénfogyasztás alapján megállapították, hogy a felszíni vizek mintegy tíz százaléka túlságosan szennyeződött. ez már a nagyobbfokú elszennyeződés kezdete, de a romlás még megakadályozható, a feladatokról szólva többek között elmondotta, hogy a meglévő rendelkezések teljesítésének szigorú ellenőrzésével, gondos vizsgálatokkal, újabb kutatásokkal és hatékonyabb berendezések tervezésével kell javítani a víz minőségét, csökkenteni a szennyeződést.

a kongresszuson a víz egészségügyi osztályozásáról nemzetközileg is figyelemreméltó előadást tartott dr. papp szilárd, az országos közegészségügyi intézet osztályvezetője. beszámolt arról, hogy munkatársaival egytized alatt az ország 122 folyójából, patakjából és tavából vett több mint nyolcezer vízmintát vizsgált meg. ennek alapján tanulmányt készített, amelyben a szennyeződések mértékének megállapítására négyféle csoportba osztotta a felszíni vízfolyásokat. különösen szigoruan ítélte meg a baktériumos szennyeződést, amelyet a fürdőzés, az üdülés a vízisport miatt fontos figyelemmel kíséreni. /folyt.köv./

14.12
16.10

- 25 -

b. 33. / háromnapos nemzetközi.....1. folyt./rj

térképet is készített és megjelölte, hogy bakteriológiailag a tiszta egyes szakaszai, a balaton, a velencei-tó, a fertő-tó, a fehér-tó, a csörge-tó és a nagy-tó vize minősül a legtisztábbnak, de a budapesti szakasz kivételével a duna, valamint a dráva, az ipoly, a rába és a kőrösök nagyrésze is felhasználható ivóvíz-ellátásra, fürdesre, sportolásra és üdülésre.

a tanácskozáson sokan felszólaltak és kiegészítették az előadások anyagát, újabb feladatok megoldását javasolták. a kongresszus első napja dr. németh endre egyetemi tanár zárszavával ért véget. csütörtökön a felszíni vizektől szereshető ivóvíznyerési lehetőségekről s az ipar és a mezőgazdaság vízminőségi követelményeiről szóló előadásokat vitatja meg a kongresszus./mti/

--

bb. 34. neményi lilí

k/sr/rj

1961. június 21.

előadóját csütörtökön este 21 órai kezdettel tartja a magyar sajtó háza rózsza ferenc termében. zongorán kíséri: dr. arató pál./mti/

--

bb. 35. sajtótájékoztató három nagy budai kerület tanácsának munkájáról, terveiről

t/vt/sze/rj sr

1961. június 21.

dezső józsef, az 1. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, fekete vilmos, a 2. kerület vb titkára és gyarmati lászló a 12. kerület vb. elnöke tájékoztatót adott szerdán a sajtó képviselőinek a tanácsok munkájáról.

az 1. kerület évről-évre szépül, fejlődik. a közművesítés azonban állandó gondot jelent a tanácsnak a nagyrészt hegyi talaj okozta nehézségek miatt. ugyancsak probléma a négyszáz üres telek, amelyek rendezése, beépítése szerves része kell legyen a fejlesztési programnak. feltétlenül szükséges, hogy ezeket mielőbb nyilvántartásba vegyék és ennek alapján illesszék be a kerületfejlesztés tervébe. már elkészült a vár-hegy vérmező felőli oldalának rendezési terve. az attila utcai sortatarozásokat jövő év közepéig befejezik. gyors ütemben halad a várpalota rendbehozatala. az erzsébet-híd újjáépítésével összefüggésben sortatarozásokat végeznek a döbrentei téri házakon, hogy az itteni városkép is megfelelően illeszkedjék majd az új hid budai hídfőjébe. a tervek szerint rendbehozzák a batthyány utcai iskolát, amely a főváros egyik legkorszerűbb oktatási intézménye lesz.

/folyt.köv./

15.25
16.40

- 26 -

bb. 35. / sajtótájékoztató három nagy budai.....1. folyt./rj

a fő utca 40. szám alatt korszerűen berendezett gyermek-szakorvosai rendelőt építenek, csatornázási munkákra hatmillió forintot költenek az idén. hatvan millió forintot fordítanak a kerületben különböző felújításokra, a műemlékek rendbehozására. a lakosság erre az esztendőre 1,200 000 forint értékű társadalmi munkát vállalt.

a 36 000 négyzetkilométert elfoglaló, mintegy 95 000 lakosú második kerületben a tizenöt éves távlati fejlesztési terv végrehajtása során rendezik, beépítik a vízivárost. már elkészült - s ez egyben 1 500 személy befogadására alkalmas munkásszálló is - a felvonulási épület, ahol azok a munkások kapnak helyet, akik résztvesznek a víziváros rendezésében. az itteni építkezések eredményeként 2 400 új lakással gazdagodik majd a kerület. három, 60-60 kisgyermek elhelyezésére óvodát, és szintén három ugyanilyen befogadóképességű bölcsődét is létesítenek. már kidolgozták a nagyszabású parkosítási programot. másik jelentős feladat, amelyre a fővárosi tanács tervpályázatot írt ki - a moszkva tér rendezése. itt egyik fő cél a közlekedés jelenlegi zsúfoltságának enyhítése. erre ugynevezett kétszintes megoldást terveznek: a közúti járművek fent, a villamosok a föld alatt közlekednek majd a rendezés után. tervbevételek azt is, hogy a fogaskerekű vasút végállomását a földalatti bevezetővel a moszkva térig. megoldásra vár a második kerületben a zsigmond tér forgalmának, úthálózatának rendezése is, valamint a frankel leo utca, darázs utca és kavics utca által határolt területen a foghíjak beépítése. itt tizenkét tantermes új, korszerű általános iskolát is építenek. tíz emeletes, ugynevezett magasház kerül majd a malinovszkij-fasor 49. számú telekre. ezenkívül öt, egyenként három-négyemeletes lakóházat, kisebb üzletházakat is építenek. fontos feladatának tekintik a tanács a közvilágítás fejlesztését, főként a külső területeken. a következő években - a tervek szerint 30 kilométer hosszúságban fektetnek le új vízvezeték-csőveket. szeretnék megoldani pesthidegkut vízellátását is, s erre tízéves távlati tervet dolgoztak ki. tervbe vették a guggér hegyen víztároló építését. jelentős összeget költ a tanács az úthálózat karbantartására, javítására. ehhez munkához a lakosság is értékes segítséget nyújt.

a 12. kerületben - mint elmondották - különösen az utóbbi hónapokban javult a lakosság ügyes-bajos dolgainak intézése a tanácsnál. fogadóóráikon egyre többen keresik fel a végrehajtó bizottság tagjait és állandóan növekszik azoknak a száma, akik ilyen alkalmakkal közérdekű kérdéseket vetnek fel, mind kevesebb a személyes jellegű panasz. az idén új létesítménnyel bővül a kerület egészségügyi intézményeinek hálózata: az év végéig átadják a jános kórház mellett épülő tüdőgyógyászati intézetet, amely az első és a tizenkettedik kerület lakosainak rendelkezésére áll majd. ugyancsak ebben az esztendőben a kerület központi részein modern fénycsöves világítóberendezést szerelnek fel. távlati fejlesztési tervek között szerepel a németvölgyi uti temető helyi park létesítése. korszerű autóúttá építik ki a torbágyi utat, a 11. e kerület és a szabadsághegy között, ezzel lényegesen javul majd a két városrész összeköttetése, nem lesz szükség a jelenlegi nagy kerülőre. a tanács tetséges összeget fordít az úthálózat továbbfejlesztésére, korszerűsítésére./mti/

--

15.49
16.40

- 27 -

bb. 36. az idén bekapcsolódik a termelésbe a kispesti, a budafoki, a csepel autógyári fűtőerőmű - a csaknem hárommilliárd forintos fűtőerőmű építési program eddigi tapasztalatairól tanácskoztak a főenergetikusok

t szf/te/gy/ki

1961. június 21.

az országos energiagazdálkodási hatóság szerdára összehívta az ipari minisztérium főenergetikusait, valamint a budapesti fűtőerőművek vállalatához tartozó már elkészült és most épülő erőművek vezetőit, s megbeszélte velük az eddigi beruházások tapasztalatait, hogy ezek ismeretében a soron levő építkezéseknél elkerülhessék az eddigi hibákat.

a nehézipari minisztériumban megtartott tanácskozáson papp istván, a hőenergiagazdasági és tervező vállalat igazgatója beszámolójában rámutatott, hogy a fűtőerőmű építési program végrehajtása a gazdaságossági kérdések vitája és az erőműveket igénybevevő ipari üzemek felelőtlen adatszolgáltatása következtében meglehetősen huza-vonával indult, s emiatt többé-kevésbé jelenleg is késik. a számos tervezési és egyéb hiba mellett megemlítette, hogy nem egyeztették elég gondosan a területi igényeket. emiatt például egymás közelébe került az egyesült gyógyszer- és tápszergyár, valamint a kőbányai sörgyár épülő erőműve, holott a kettő közül valamelyik a másik gőzigényét is kielégíthette volna. a gyakori tervváltoztatások, a tervek egyeztetésének hiánya, a tervezői tapasztalatlanság sok késést okozott. a ténylegesen 1958-ban megkezdett kivitelezéssel mégis sokkal többet valósítanak meg néhány év alatt, mint az előző hosszú időszakban összesen. a majdnem hárommilliárd forintos program keretében eddig több-kevesebb késéssel elkészült a csepeli papirgyár, az egyesült gyógyszer- és tápszergyár, a hungária vegyiművek, továbbá a hidasi brikettgyár erőműve, ebben az évben pedig bekapcsolódik a termelésbe a kispesti fűtőerőmű, amely a 19. kerületi nagyüzemeket látja el hőenergiával, valamint a budapesti szesz- és élesztőgyár területén épülő budafoki kooperációs erőmű ugyancsak több környékbeli gyár kiszolgálására, továbbá a csepel autógyár házierőműve, nemkülönben a láng gyári erőmű két kazánnal, végül a soproni erőmű ugyancsak két kazánnal. az üzembehelyezéseket még mindig nehezítik a felelőtlen üzemi adatszolgáltatások. a kartonlemezgyár például nemrég közölte, hogy az annak idején bejelentett óránkénti 21-22 tonna gőz helyett csupán 12-14 tonnára tart igényt, a budafoki kooperációs erőműtől.

/folyt. k.../

17.09

16.25

- 28 -

bb. 36. / az idén bekapcsolódik.... 1. folyt./ gy

a kőbányai vas- és acélöntöde a tervezett gőzmennyiségnek most csak a felét igényli a készülő kőbányai fűtőerőműből, holott az erőmű kivitelezési terveit a régi kérelem szerint hagyták jóvá. vannak olyan vállalatok is, amelyek viszont most több gőzt kérnek, mint amennyit eredetileg igényeltek. az ilyen változtatások halomra döntik a gazdaságossági számításokat és kárt okoznak a népgazdaságnak.

a legfontosabb most, hogy a gőztfogadó üzemek felkészüljenek az üzembehelyezésre, idejében megépítsék a fogadóállomásokat, gondoskodjanak elegendő szakemberről. nagy feladat vár a tárcák főenergetikusaira. az ő dolguk, hogy leküzdjék az üzemek idegenkedését a fűtőerőművekkel szemben és meggyőzzék őket, hogy elavult, gazdaságtalan kazántelegeik helyett gazdaságosabb, termelékenyebb a fűtőerőművek gőzszolgáltatásába való bekapcsolódás. a fűtőerőművek az országos energiagazdálkodás céljait szolgálják, ezért a vállalati szempontokat alá kell vetniök az országos szempontoknak.

a beszámoló utáni vitát hász istván, az országos energiagazdálkodási hatóság vezetője foglalta össze és bejelentette, hogy a jövő év tavaszától kétéves műszaki egyetemi tanfolyamot szerveznek energetikus mérnökök képzésére.

/mti/

..

bb. 38. a nyár első napján megkezdtek a buza aratását szolnok megyében és baranyában - virágba borultak a burgonyaföldek szabolcsban - pirosodik a paradicsom a kertészetekben - a meteorológusok szerint meleg júliust várhatunk

ö vid kz-cs/gy/ki

1961. június 22.

hivatalosan - a csillagászati számítások szerint - június 21-én, szerdán köszöntött be a nyár, a meteorológusok azonban már június 17-ét is a nyári napok közé sorolták: a nappali hőmérsékleti maximum ugyanis ekkor haladta meg országosan a 25 fokot. a következő két nap, a vasárnap és a hétfő meg különösen rászolgált a nyári rangra, hiszen 27-30, illetve 30-32 fokig emelkedett a hőmérő higanyszála. kedden és szerdán már mérséklődött kissé a kánikulai hőség, de országos átlagban még mindig elérte vagy meghaladta a nyári küszöbérték színvonalát. európaszerte 17-e körül köszöntött be a meleg, nyári idő, amikor - a meteorológiai intézet távprognózis osztályán adott tájékoztatás szerint - a 0 fok szintje a 2000 - 3000 méterről 3400 - 4400 méterre emelkedett, a szubtrópusi zónahatár pedig az afrikai partokról messze északra húzódott, s elérte a bordeaux, milánó és belgrád vonalát.

/folyt. köv./

16,40 17¹²

- 29 -

bb. 38. / a nyár első napján.... 1. folyt./ gy

az idén a viszonylag hűvös május és a június eleje után néhány nappal az átlagosnál korábban érkezett meg a „normális,” nyári idő. valószínűnek látszik, hogy az idei július jobb lesz a tavalyinál: melegebb és szárazabb, ami a májusi és június eleji csapadékos idő után éppen kívánatos.

a közép-európa fölött kialakult magasnyomású anticiklon-rendszer egyelőre meleg és száraz jellegű időjárás folytatását igéri. az északnyugatról indult és a jelek szerint csütörtökre hazánk légterébe érkező, hűvös léghullámok csupán néhány fokkal mérséklik a kánikulai meleget, s a frontbetörések következményeként csütörtökön számolni kell erősebb felhőátvonulásokkal, szórószerű záporokkal, zivatarokkal is. a meteorológusok szerint a hét végére ismét erős felmelegedés ígérkezik, tehát a soronlevő mezőgazdasági munkáknak az időjárás továbbra is kedvez.

a déli országrészekén és az alföldön a nyár első napján teljes erővel folytatódott az aratás: gépek százai dolgoztak már a termés betakarításán. az ország legdélibb részében, a mecsek vidékén, éppen az első hivatalos nyári napon „tetőzött”, a mezőgazdasági munkák üteme. a kedvező időt kihasználva, a gépállomások és a közös gazdaságok valamennyi aratógépe munkába állt, vágta az őszi árpát, sőt szabadkirályon megkezdtek a buza aratását is. a hagyományok szerint a buza aratása csak péter és pál napján szokott megkezdődni, a korai érésű, nagy termőképességű külföldi buzákat azonban előbb értek kasza alá.

az első hivatalos nyári napon vágta le az első buzarenketek szőlők megyei vezseny község határában is. itt is külföldi buza érett meg elsőnek.

általában a gépállomások kombájnainak és aratógépeinek fele vágta már az érett árpát a szövetkezetek nagytábláin. sok közös gazdaságban dolgoztak a kézikaszások is. kora hajnalban megkezdte ezen a napon a zalai határ. a felkelőnap több ezer kaszást talált a réteken: a még kintlevő, mintegy 40 000 hold széna betakarításán dolgoztak. az asszonyok és lányok többsége a cukorrépa, a kukorica és a burgonya kapálásával foglalkozott. az elmúlt hetek nagy eszései miatt megkésett növényápolást igényelnek befejezni arra az időre, amikor a kenyérgabonák is kasza alá érnek. ekkor már az ő munkájukra is az aratásnál lesz szükség. a megyei tanács máris több mint 100 községben nyitott idénynapközit, hogy a családok anyák is nyugodtan dolgozhassanak a földeken.

/folyt. köv./

16.45 1742

- 30 -

bb. 38. / a nyár első napján.... 2. folyt./ gy

a körösök vidékén a nyár első napjára betakarították a szalastakarmányokat. a termelőszövetkezetek portáin 5 200 vagon pillangóst és réti szénát raktak kazalba az első kaszálásból. fűzesgyarmat községben a vörös csillag és az aranykalász ter-

melőszövetkezet nagy tábláin már megkezdtek a lucerna második kaszálását is. a megye szövetkezeti gazdaságai eddig 140 000 hold kukorica és 27 000 hold cukorrépa kapálását fejezték be. sarkadon, újkígyóson és még több termelőszövetkezeti község határában amíg a kombájnok az őszi árpát vágják, a szövetkezeti tagok százai gyomtalanítják az eszések után ismét elgazosodott kapásokat. sarkad határában a mélyfekvésű talajok az elmúlt hetekben még annyira nedvesek voltak, hogy se géppel, se kézzel nem kapálhatták. a ménkeréki területen balcseu termelőszövetkezet tagjai, miután saját határukat rendezték, most itt segítik a sűrű munka mielőbbi befejezését. szerdán százán segítettek sarkadon a hódmezővásárhelyi termelőszövetkezet tagjai közül.

a megyében egyébként ameddig csak a szem ellát, aranysárga a kalásztenger: gépek és kézi aratók dolgoznak mindenfelé. a nyár első napján csaknem 500 kombájn és aratógép vágta a rendet, illetve csépelte vagy kötötte kévébe az állami és szövetkezeti gazdaságok határában az érett őszi árpát. a kombájnok harmat felszáradástól este 11 óráig dolgoznak.

somogyban a drávától a balatonig népes volt a határ a nyár első napján. ebben a megyében több mint 400 gép vágta az érett gabonát. az országoshírű barcsi vörös csillag termelőszövetkezet határában 2 kombájn, 4 aratógép és egy rendrevágó aratta az őszi árpát, ugyanakkor szövetkezet több mint 500 hold kukoricáját szerdán estig másodszor is megkapálták. az egész megyében szerdán estig majdnem 10 000 holdról aratták le az őszi árpát. a munka szervezeten indult, jó ütemben halad, s így a kenyérgabona aratás megkezdéséig az összes őszi árpát betakarítják. a munkára alkalmas idő alapos kihasználásával számottevően előbbre jutottak a növényápolásban is. már 200 olyan termelőszövetkezet van a megyében, ahol végeztek a kukorica első kapálásával, s 50 000 hold kukoricát már másodszor is megkapáltak.

bács megyében valamennyi aratógép és a kombájnok nagy része dolgozott az első nyári napon, ugyanakkor mintegy 5 000 kézi kaszás is vágta a rendet. már eddig több mint 3 000 hold őszi árpát arattak le. a kisujmajsai gépállomás körzetében, a jászszentlászlói alkotmány termelőszövetkezet határában megkezdtek a rozs kaszálását. csongrádban is ugyanezen a napon vágta le az első kenyérgabonát. a homokvidék kenyérgabonája ezen a vidéken különösen szépen fejlődött az idén: magassága sokhelyütt elérte a két métert.

/folyt. köv./

17.00 1742

- 31 -

bb. 38. / a nyár első napján.... 3. folyt./ gy

nemcsak az aratás megkezdése, a gabonaföldeken sokasodó keresztiek, az új gabonával telt zsákokat szállító járművek utalnak az „igazi nyár”, beköszöntésére, a hortobágyi legelő-kön, ahol nem olyan égen ebben az időszakban „éhen teregettek a jószágot”, most a csatornákból csörgedező víz jelzi a tikkasztó nyári meleg beköszöntését, több mint 25 000 holdat művelnek meg a haldani terméketlen pusztai területéből, s ebből több mint 11 000 holdat öntöznek. így, öntözésesen, termelik ezen a vidéken a cukorrépát, a pillangósokat és a kukoricát is, több mint ötszörösére nőtt az öntözéssel a hortobágyi földek hozama. ezekben a napokban már vannak olyan területek ahova tavasz óta másodszer vezetik az életet adó vizet, minden lehetőséget kihasználják az öntözésre: a legelőket árasztják, a kapásokat sávós-barázdás módszerrel öntözik, alkalmazzák öntöző hajót is, egy-egy, a csatornán uszó, hajóról több mint 300 holdas terület bőséges vízellátását oldják meg.

a háromnapos „igazi”, nyár, tikkasztó meleg virágerdőt „varázsolt”, a korábban sok csapadék áztatta nyírségi földekre, 80 000 hold burgonya virágozik az idén itt, az ország legfontosabb burgonya-termő vidékén, mint hatalmas, fehér, sárga és kék színekben pompázó virágszőnyeg 40 000 holdon takarja a nyírség eddig terméketlen szélhordta homokját a csillagfürt, ez a hasznos növényi élet feltételeit a sivár földeken.

somogyban, a balatonújhelyi állami gazdaság szabadföldi kertészetében pirosodik a paradicsom, a hét végén megkezdik a szedést és a szállítást, szépen fejlődik a paprika is, ennek a szedését a jövő hónap elején lehet megkezdeni, csongrád megyében, a híres szatymazi őszibaracktermő vidéken a kavásbé izletes korai fajták után már érnek a zamatos, nagyszemű lédus, amzden, alexander, a ceglédszépe és a ford fajták, a termés, amelyből az idén mintegy 1 000 vagonnal értékesítenek szépen fejlődik, a legtöbb helyütt már sárgul, érik és már több helyütt szedik a duna-tisza közén a kajszai barackot, heves megyéből szerdán indították utnak az első ideai főzőtök szállítmányt, megkezdődött az uborka tömeges érése is, szerdán már 300 mázsát raktak vagonokba és szállítottak a fővárosba és a vidéki ipartelepekre.

a bükkben beérett a kirándulók és a háziasszonyok kedvence csemegéje, az illatos erdei szamóca, a csanyikvölgyi mahóca környékén, a bükkszentkereszt és répáshuta fölötti vágásterületeken szinte pirosanak a domboldalok az izletes gyümölcstől.

/folyt. köv./

17,08

17-12

-32-

bb. 38. / a nyár első napján..... 4. folyt./ gy

a bakonyalji községekben, ahol az elmúlt években mintegy 400 hold málnát telepítettek szórványosan már e hónap tizedike körül beérett a gyümölcs, a cukortartalma azonban a sok csapadék miatt alacsony volt, a mostani meleg segített ezen a gondon: a napsütéses időben mintegy másfél fokot emelkedett a málna cukortartalma, szerencsére éppen most kezdődött meg az általános málnaszüret: naponta nyolc és félvagonnal értékesítenek a termelők.

a tisza-mentén, a holtágak környékén felütötték nyári tanyájukat a szolnoki felszabadulás halászlé termelőszövetkezet tagjai, a tisza korai „virágása”, az idén különösen gazdag táplálkozási lehetőséget teremtett a halaknak, előjöttek rejtek helyeikről és így szokatlanul gazdag zsákmányra tesznek szert a halászok, a bírgádok - 30 motoros csónakkal - két hét alatt több mint 40 mázsa halat fogtak, különösen eredményes a harcsofogás, egy-egy alkalommal egész harcsa „családok”, kerülnek „horogra”, nem ritka közöttük a 30-40 kilós példány sem, a balatonon éppen ellentétesen hatott a nagy nyári meleg beköszöntése, az erősen felmelegedett vízben a halak szétszéledtek, s így a korábbi napi 100 mázsa helyett most átlagosan 40-50 mázsa halat zsákmányolnak a balatoni halászati vállalatokhoz tartozó üzemegekben.

hosszu évek óta most forult elő először, hogy az első hivatalos nyári napon valóban nyári meleg idő uralkodott a balaton partján, a tópart már a reggeli órákban benépesült, hosszú sorok álltak a fürdők pénztárai előtt, legtöbben a siófoki, keszthelyi és a balatonalmádi strandot keresték fel, összesen mintegy 30 000 ember keresett felüdülést a tó hűs hullámaiban, ez a balatoni fürdő-forgalom hétköznapi rekordja, megjelentek a tavon a vitorlások, a veszprémi és a somogyi partokon száznál is több karcsutestű vitorlás futott ki a nyílt vízre.

/mti/

17.11

17-17

- 33 -

bb 41. megkezdtek diplomamunkáik megvédését a miskolci nehézipari
műszaki egyetem végzett hallgatói

vid szf/ta vm hk

1961. június 21.

a miskolci nehézipari műszaki egyetemen az idén a bányamérnöki karon 48, a kohómérnökin 17, a gépészmérnöki karon pedig 103 diák végzett, köztük kilenc nő. a végzett hallgatók ezekben a napokban védik meg diplomamunkájukat, a három karon összesen 12 bírálóbizottság előtt tesznek tanubizonyítást felkészültségükről. a bírálóbizottságokban olyan neves tudósok előtt vizsgáznak, mint például dr. verő józsef, kossuth-díjas akadémikus, a vasipari kutató intézet igazgatója, dr. zambó jános, kossuth-díjas egyetemi tanár, akadémiai levelező tag, dr. zorkóczy béla, kossuth-díjas egyetemi tanár. a bizottságokban ott vannak az üzemek képviselői is, a díósgyőri Lenin kohászati művek, a dimávag gépgyár, a wilhelm pieck gyár, valamint a szénbányászati trösztök és más vállalatok szakemberei.

szerdáig a kohómérnöki karon fejeződött be a diplomamunkák megvédése. a többi karon a következő napokban végeznek és szombaton ünnepélyesen adják át a diplomát az új mérnököknek./mti/

bb 42. az angol parlamenti képviselők látogatásai

1 sz/sze vm ki

1961. június 21.

Lord boothby és sir leslie plummer, az angol parlament kelet-nyugat kereskedelmi bizottságának hazánkban tartózkodó vezetői kedden tárgyalásokat folytattak a magyar kereskedelmi kamarában. este kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke az angol vendégek tiszteletére vacsorát adott, amelyen megjelent a külügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium több munkatársa. részt vett a vacsorán n. j. a. cheetham, az nagybritannia és észak-írország egyesült királyság magyarországi követe. lord boothby és sir leslie plummer a földművelésügyi minisztérium vendégeként szerdán vidéki körútra ment./mti/

17.18

17.35

- 34 -

bb 39. minél több zöldséget és gyümölcsöt, sok tejet, sajtot, joghurtot, aludttejet és kefirt fogyasszunk nyáron - negyvenféle félkész étel az üzletekben - táplálkozási szakemberek és újságírók beszélgetése táplálkozásunk időszerű kérdéseiről a magyar sajtó házában

t tó/gg vm ki

1961. június 21.

milyen táplálkozásunk jellege, hol van javítani való, hogyan segítik étkezésünk korszerűsítését a forgalomban levő kész- és félkész ételek? - erről beszélgetett dr. tarján róbert, az országos élelmezés és táplálkozástudományi intézet igazgatója, sívó tiber, a belkereskedelmi minisztérium vendéglátó főigazgatóságának főosztályvezetője és bércei józsef, a csemege kereskedelmi vállalat áruforgalmi főosztályának helyettes vezetője az újságírókkal szerdán a magyar sajtó házában.

elmondták, hogy a társadalmi és gazdasági változásokkal együtt lényegesen megváltozott táplálkozásunk is. ez abban is lemérhető, hogy amíg az 1930-as évek első felében az ország minden harmadik lakosán a táplálkozási hiánybetegség jeleit tapasztalták, most ennek ugyyszólván myoma sincs. a felszabadulás óta érdekesen alakult táplálkozásunk. elmondhatjuk, hogy a magyar néptáplálkozás nemzetközi szinten is jobb az átlagosnál. 1944-45-ben sokkal több volt nálunk az éhezõ ember, mint a jóllakott, s nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy a felszabadulás utáni első időszak 1945-tõl 1949-ig az éhezés felszámolása, a jóllakás idõszaka volt. ebben az idõszakban még a kényeskedõk is örültek minden ennivalónak, csak legyen belõle legendõ és legyen mindennap. ezt a „válogatás nélküli” idõszakot felváltotta egy másik periódus, amely 1950-tõl 1957-ig tartott, amikor állandóan emelkedett az egy főre jutó kalória-fogyasztás és a szükségesnél is magasabb szintet ért el. különösen megnõtt a kenyér és tésztafélék, a zsir és a hus fogyasztása. nem lehet mondanı, hogy ez a táplálkozási mód már általánosan veszélyeztetné a lakosság nagy többségének egészségét, tény azonban, hogy jelenlegi táplálkozásunk már javításra, korszerűsítésre szorul. csökkentenünk kell a lisztes ételek mennyiségét, kevesebb kenyeret, fõtt és sült tésztát együnk, s több tejet, tejterméket és tojást fogyasszunk.

/folyt.köv./

17.20

17.35

- 35 -

/bb 39. minél több.....1.folyt./vm

különös gonddal ügyeljünk nyári táplálkozásunkra. főzelék, gyümölcs, tojás, tej, sajt, erjesztett tej készítmények, így joghurt, kefir, aludttej és a saláták széles választéka kerüljön nyáron az asztalunkra.

- két-három év óta már tapasztalható táplálkozásunk némi javulása. segít ebben a kereskedelem is azzal, hogy éppen most egy éve hozta forgalomba a különböző félkész ételeket. ezeket úgy készítik elő közvetlen konyhai felhasználásra, hogy megfeleljenek a korszerűbb követelményeknek. a husokhoz igen sok és sokféle köretet mellékelnek. egy esztendő tapasztalatai igazolják, hogy érdemes volt a félkész ételek árusítását bevezetni. a csemege kereskedelmi vállalat egy év alatt huszmillió forint értékű konyhakész ételt adott el a fővárosi üzletekben. a félkész ételek árusításának fejlesztését jelenleg még gátolja a kereskedelmi hűtőberendezések hiánya.

a beszélgetéssel egyidőben bemutatót is rendeztek a forgalomban levő félkész ételekből. a háziasszonyok jelenleg negyvenféle félkész étel között válogathatnak./mti/

- . -

bb 40. megnyílt debrecenben a korszerűsített népművészeti és háziipari bolt

vid ki/te vm

1961. június 21.

szerdán nyitották meg debrecen főutcáján az átalakított, korszerűsített népművészeti és háziipari boltot, amelyben a tájegyesség-népművészeti remekművek, hortobágyi csikóbőrös kulacsok, nádudvari fazekas készítmények, szűrűtátes népművészeti alkotások gazdag választéka várja a vásárlókat. a boltavatáson hajnal elemér, a népművészeti és háziipari vállalat igazgatóhelyettese elmondotta, hogy tíz évvel ezelőtt a népművészeti alkotásokat és háziipari termékeket csak egy boltban, mégpedig budapesten hozták forgalomba, ma pedig a 72 ilyen jellegű bolt van az országban s ezek évente több mint kétszázmillió forintot forgalmazznak./mti/

- . -

17,30

- 36 -

17.41 Jeli

bb. 44. fél év alatt 350 000 látogatója volt komló két legnagyobb művelődési házának - a népművelési munka tapasztalatait vitatta meg a komló szénbányászati tröszt szakszervezeti bizottsága

vid fm/ke/gy/fm

1961. június 21.

a bányászok körében végzett népművelési munka féléves eredményeiről tárgyalt szerdán a komló szénbányászati tröszt szakszervezeti bizottsága. a komló szakszervezeti művelődési ház igazgatóságainak jelentése érdekes adatokat, tapasztalatokat ismertet. a legkülönbözőbb témakörökből - a baráti országok és baranya életéről, a képzőművészeti, népművészeti szakkörök alkotásaiból - rendezett kiállításoknak 80 000 nézőjük volt. az ismeretterjesztő előadásokat átlagosan négy-százán látogatták. a komló zenei munkásakadémia hangversenyeire 350-en váltottak bérletet a tavalyi ötvannel szemben. a művelődési házakban működő mozik közönsége megkedvelte a rendszeresen vetített munkásvédelmi filmeket. szeptember elejére a szakszervezet anyagi hozzájárulásával szélesvásznú filmszínházat kap komló, gépeit már megvásárolták. fejlődött a könyvtár- és olvasómozgalom: újabb fiókkönyvtárat nyitottak komló-kökönyösön, ahová már ötszáz olvasó iratkozott be, a központi könyvtárat és a nyolc fiókkönyvtárat összesen 2 600 kötettel gazdagították fél év alatt. a zrinyi művelődési házban olvasótermet, a vidékre induló bányászautóbuszok megállóhelyének közelében televízióval, folyóiratokkal is ellátott fiókkönyvtárat hoznak létre ebben az évben.

a május 1. és a zrinyi miklós bányász-művelődési házakban három klub - az ifjusági klub, a nyugdíjasok klubja és a művészeti klub - változatos foglalkozásain több mint tízezren vettek részt az elmúlt félévben. a két szakszervezeti művelődési ház rendezvényeit félév alatt 350 000 komló lakos látogatta.

a következő félévben szorosabb kapcsolatot építenek ki a 86 környező községből bejáró több ezer bányásszal, falujukban művelődési autókkal keresik fel őket, segítenek helybeli klubok léteítésében és arra törekcszenek, hogy vagy komlón, vagy falvakban megoldják továbbképzésüket, kulturális fejlődésüket.

/mti/

..

17,37

- 37 -

17.50

bb. 43. meghalt a. nagy györgy ny. ujságíró

sze/gy/sr

1961. június 21.

a. nagy györgy ny. ujságíró 65 éves korában szentendrén tragikus hirtelenséggel elhunyt. temetése iránt később történik intézkedés.

/mti/

..

bb 37. hazaérkezett bulgáriából a fővárosi tanács küldöttsége

k vt/te vm sr

1961. június 21.

a fővárosi tanács küldöttsége, - amely veres józsefnek, a végrehajtóbizottság elnökének vezetésével a szófiai tanács végrehajtóbizottságának meghívására bulgáriában járt, - szerdán visszaérkezett budapestre. a delegáció fogadására megjelentek csikesz józsefné, a budapesti pártbizottság titkára, továbbá a fővárosi tanács végrehajtóbizottságának vezetői. ott volt a fogadtatásnál krasztyu sztojcsev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete is./mti/

..

bb 45. dobi istván a komárom megyei képviselők ülésén

vid fm/sze vm fm

1961. június 21.

szerdán tatabányán ülést tartott az országgyűlési képviselők komárom megyei csoportja. részt vett a megbeszélésen dobi istván, az elnöki tanács elnöke, a megye képviselője, nemeslaki ivadar, az mszmp komárom megyei bizottságának első titkára és kroszner lászló, a megyei tanács vb elnöke. pálházi ferenc, a megyei tanács ipari osztályának főmérnöke ismertette, hogyan fejlődött a megye helyiipara és hogyan javítják a lakosság igényeit kielégítő szolgáltatásokat. a helyiipari állami vállalatok hat-nyolcszorosát termelik az 1951. évinek. különösen az élelmiszeripart fejlesztették, hogy javítsák a megye bányászainak és nagyszámu ipari munkásainak ellátását.

/folyt.köv./

17.43

- 38 -

17.50

/bb 45 dobi istván.....1.folyt./vm

a ktsz-ek jelentős fejlődést értek el a javítási szolgáltatásokban. országos viszonylatban a megyében építik a legtöbb családi házat a kisipari szövetkezetek, és most pályázatot hirdettek az eddiginél jóval olcsóbb, összkomfortos családházak terveinek elkészítésére. a háziipari szövetkezeteknek taglétszáma már 1.200 fölé emelkedett és évente tizenkétfélmillió forint értékű árut készítenek. a tanácskozásán a képviselők felhívták a figyelmet arra, hogy fordítsanak nagyobb gondot az új települések ellátására. véleményük szerint meggyeszerre gyorsabban kell teljesíteni a lakosság megrendeléseit és javítani kell a tsz-községekben is a szolgáltatásokat./mti/

..

zbb 46. hazatért a szovjetunióban járt ujságíró-küldöttség

t fe/gg vm fm

1961. június 21.

a magyar ujságírók országos szövetségének és a szovjet ujságírók szövetségének megállapodása alapján a szovjetunióban járt magyar ujságírók küldöttség egyhónapos utjáról szerdán visszatért budapestre. a delegáció tagjai voltak: bogvár károly, a népszabadság szerkesztőbizottságának tagja, hárs istván, a magyar rádió és televízió elnökhelyettese, vózári dezső, a népszava szerkesztőbizottságának tagja, wélther daniel, a petőfi népe felelős szerkesztője és tatár imre, az esti hírlap munkatársa. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren darvasi istván az mszmp központi bizottsága agit.prop. osztályának helyettes vezetője és a magyar sajtó több vezető munkatársa üdvözölte. jelen volt d.a. raimbekov, a szovjetunió budapesti nagykövetségének titkára is./mti/

..

bb 47. a budapesti bolgár nagykövetség kulturattaséja a tudományos minősítő bizottság előtt

t tz/hné vm li

1961. június 21

szerdán délután a magyar tudományos akadémián dr. marín kaszavetov bolgár kutató, a budapesti bolgár nagykövetség kulturattaséja védte meg jogtudományi kandidátusi disszertációját. a bíráló bizottság előtt a bolgár jelölt magyar nyelven válaszolt a konzuli jog fejlődéséről ugyancsak magyarul megírt értekezésével kapcsolatos opponensi véleményekre és a felszólalásokra. a nyilvános vita alapján a bíráló bizottság egyhangulag úgy határozott, hogy javasolja a tudományos minősítő bizottságnak a disszertáció elfogadását és dr. marín kaszavetov számára a kandidátusi fokozat megadását./mti/

..

18.15

18.20

18.25

Jeli

- 39 -

bb. 48. időjárásjelentés

gg/gy/L1

1961. június 21.

a meteorológiai intézet jelenti június 21-én, szerdán
18 órakor:

néhány helyen záporosó, zivatar

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, néhány helyen záporosóval, zivatarral. mérsékelt, a záporok idején megélénkülő szél. a nappali felmelegedés kissé gyengül.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 22-26 fok között.

távolabbi kilátások pénteken és szombaton újból melegebb idő.

/mti/

..

bb. 49. magyar-lengyel barátsági est miskolcon

vid fm/ke/gy/fm

1961. június 21.

a hazafias népfront miskolci bizottsága és a budapesti lengyel olvasóterem szerdán magyar-lengyel barátsági estet rendezett miskolcon az ady endre művelődési otthonban. az esten - amelyen résztvettek a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének képviselői is - fazekas lászló, a miskolci városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet, majd művészi műsor következett.

/mti/

..

18,55

- 40 -

19 - *Janos*

bb. 50. Ion creanga, a Iasi tudományegyetem rektora pécsett

vid hmé/gy/L1

1961. június 21.

Ion creanga, a román népköztársaság államtanácsának tagja, az Iasi tudományegyetem rektora, szerdán pécsre érkezett, ahol a tudományegyetem állam- és jogtudományi karának dékánjával, dr. Bihari Ottóval, a két egyetem közti együttműködésről folytat tárgyalásokat. az együttműködési szerződést pénteken írják alá.

/mti/

..

19,20

bb. 51. „népek barátsága,, est az irodalmi színpadon

i v/gy/L1

1961. június 21.

szerdán az irodalmi színpadon a magyar szovjet baráti társaság népek barátsága együttese díszelőadását tartott. az együttes - amely jelenlegi műsorával több mint századszor szerepelt vidéken - a főváros közönségének, a művelődési házak vezetőinek, a szakszervezeti kultur-vezetőknek és más szakembereknek bemutatta jólsikerült összeállítását, a népek barátságáról, - dalban, zenében, prózában. a műsorban magyar, szovjet, lengyel, cseh, román és kubai szerzők művei szerepeltek.

/mti/

..

20,20

- 41 -

20.22 *Janos*

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. június 22.

bb. 1. a jókai-sorozat új kötetei, mikszáth kálmán, móríc zsigmond, radnóti miklós munkái - brecht válogatott színművei, cocteau versei - klasszikusok kiadóink nyári termésében

i v/sze/gy/sr

1961. június 22.

a magyar könyvkiadók a nyári hónapokban sok régóta várt és hiányt pótló klasszikus irodalmi alkotást jelentetnek meg. a szépirodalmi kiadó magyar klasszikusok sorozatában jelennek meg berzsenyi dániel válogatott munkái és a jókai-sorozatban lát napvilágot a nagy író több kései műve: a mi lengyelünk, de kár megvénülni, öreg ember nem vén ember, egy hírhedett kalandor, szép mikhál című regénye. kiadják ady endre összegyűjtött novelláit, arany jános verseit és babits mihály összegyűjtött költeményeit. kemény simon, a századforduló érdekes költő-egyéniességének válogatott verseit egy szem vadgesztenye címmel bocsátják ki. kiadják heltai jeno két szatirikus regényét, a family hotel-t és a 7. emánuel és korát, - a kiskirályok című kötetben. az olcsó könyvtár-sorozatban jelenik meg mikszáth kálmán három kisregénye, móríc zsigmond, a boldog ember című munkája és radnóti miklós verseinek köteté.

a külföldi klasszikus szerzők művei közül újból megjelenik stendhal vörös és fekete című ismert regénye két-két kötetben.

a magyar helikon könyvkiadó nyári újdonságai közül kiemelkedik arany jános toldi tritógiájának album alakú kiadása, balassi bálint összes versei és szép magyar komédiája, továbbá goethe faustja jékely zoltán és csorba győző fordításában. a helikon klasszikusok sorozatának új kötete dickens kis dorrit című munkája, voltaire filozófiai kisregény-sorozatát a zadig avagy a végzet című kötetrel nyitják meg. a közismert mahagóni-sorozat záró regénye traven a dzsungelből jött generális című, az indián rabszolga-felkelésről szóló izgalmas regénye.

az európa kiadó harmadik negyedévi terve is bővelkedik klasszikus remekművekben. kiadják a zola-sorozatban az író nana és a patkányfogó című regényét. napvilágot lát swift pamfletjének kötete is. a századforduló jeles spanyol széppróza írójának pio barojana, a tudás fája című kritikai realista regénye egy fiatal orvos vesszőfutását mondja el.

/folyt. köv./ 60